

Gwasanaeth Arian a Phensiynau

Cynllun Iaith Gymraeg

A baratowyd o dan Ddeddf Iaith Gymraeg 1993 ac a gymeradwywyd gan y Comisiynydd Cymraeg ar [DATE]

Gwasanaeth
Arian a
Phensiynau

Money &
Pensions
Service

Mae'r Gwasanaeth Arian a Phensiynau wedi mabwysiadu'r egwyddor y bydd, wrth gynnal busnes cyhoeddus yng Nghymru, yn trin yr ieithoedd Cymraeg a Saesneg ar sail cydraddoldeb.

Mae'r Cynllun hwn yn nodi sut y bydd y Gwasanaeth Arian a Phensiynau yn gweithredu'r egwyddor honno wrth ddarparu gwasanaethau i'r cyhoedd yng Nghymru.

Cymeradwywyd y Cynllun hwn gan y Comisiynydd Cymraeg ar xxxxxxxxxxxxxxxx ac mae'n disodli Cynllun y Gwasanaeth Cyngori Pensiynau a'r Cynllun Gwasanaethau Cyngori Ariannol a gymeradwywyd gan Fwrdd yr Iaith Gymraeg.

Tabl Cynnwys

	1
Rhagair	5
Amserlen ar gyfer Camau Gweithredu Angenrheidiol	6
Cyflwyniad	8
Ein sefydliad	9
Ein Blaenoriaethau	9
Ein Gwerthoedd	9
Cynllunio a chyflawni gwasanaeth	10
Polisiau, deddfwriaeth, gwasanaethau a mentrau	10
Cyflwyno gwasanaethau	10
Ein swyddogaethau rheoleiddio - a gwasanaethau a gyflawnir ar ein rhan gan drydydd partion	10
Safonau ansawdd	10
Ymgysylltu â'r cyhoedd	11
Dewis iaith	11
Gohebiaeth ysgrifenedig	11
Cyfathrebu ffôn	12
Galwadau canolfan gyswllt: Tymor byr i ganolig	12
Galwadau Canolfannau Cyswllt: Tymor canolig i hir	13
Cyfathrebu wyneb yn wyneb	13
Cyfarfodydd cyhoeddus	13
Deliadau eraill â'r cyhoedd yng Nghymru	13
Cyfryngau Cymdeithasol	14
Ein hwyneb cyhoeddus , os yn bosib	14
Ymgyrchoedd cyhoeddusrwydd, arddangosfeydd a hysbysebu	14
Marchnata/Hysbysebu	15
Cyhoeddiadau	15
Gwasanaethau a gwybodaeth ddigidol	16
Gwefan Helpwr Arian:	16
Ffurflenni a deunydd esboniadol cysylltiedig	17
Hunaniaeth gorfforaethol	17
Arwyddion yng Nghymru	17
Hysbysiadau swyddogol, hysbysiadau cyhoeddus a hysbysiadau recriwtio staff	18
Datganiadau i'r wasg a chyswllt â'r cyfryngau	18
Gweithredu'r cynllun	18
Staffio yng Nghymru	18

Recriwtio	19
Hyfforddiant Iaith ac Ymwybyddiaeth	19
Gweithio mewn partneriaeth	19
Amserlen	20
Trefniadau mewnol	22
Deddf Rhyddid Gwybodaeth	23
Monitro	23
Adolygu a diwygio'r cynllun	23
Cwynion ac awgrymiadau ar gyfer gwella	23
Atodiadau	24
Atodiad A – System Sgorio Cynllun Iaith Gymraeg 2021 MaPS Ar Gyfer Holl Gyhoeddiadau MaPS	24
Atodiad B - Cerdyn Sgorio Cymraeg (O Uned Iaith Gymraeg DWP)	26
Atodiad C - Cynllun Iaith Gymraeg - gwybodaeth i staff	28

Rhagair

Wedi ein lansio fel y Corff Canllawiau Ariannol Sengl ym mis Ionawr 2019, a'i ail-frandio fel y Gwasanaeth Arian a Phensiynau ym mis Ebrill 2019, fe'n sefydlwyd o dan y Ddeddf Canllawiau Ariannol a Hawliadau.

Amcanion y corff canllaw ariannol sengl yw—

- gwella gallu aelodau'r cyhoedd i wneud penderfyniadau ariannol gwybodus,
- cefnogi darparu gwybodaeth, arweiniad a chyngor mewn meysydd lle mae'n brin,
- sicrhau bod gwybodaeth, arweiniad a chyngor yn cael eu darparu i aelodau'r cyhoedd yn y ffordd gliriaf a mwyaf cost-effeithiol (gan gynnwys rhoi sylw i wybodaeth a ddarperir gan sefydliadau eraill),
- sicrhau bod gwybodaeth, arweiniad a chyngor ar gael i'r rhai sydd ei angen fwyaf (a dyrannu ei adnoddau yn unol â hynny), gan gofio yn benodol anghenion pobl mewn amgylchiadau bregus, a
- gweithio'n agos gyda'r awdurdodau datganoledig o ran darparu gwybodaeth, arweiniad a chyngor i aelodau'r cyhoedd yn yr Alban, Cymru a Gogledd Iwerddon

Gweledigaeth y Gwasanaeth Arian a Phensiynau yw “Pawb yn gwneud y gorau o’u harian a’u pensiynau.”

Rydym yn gorff hyd braich, a noddir gan yr Adran Gwaith a Phensiynau (DWP), gydag ymrwymiad ar y cyd i sicrhau bod gan bobl ledled y DU arweiniad a mynediad at y wybodaeth sydd ei hangen arnynt i wneud penderfyniadau ariannol effeithiol dros eu hoes.

Rydym yn cael ein hariannu gan ardollau ar y diwydiant gwasanaethau ariannol a chynlluniau pensiwn.

Rydym yn cydnabod bod anghenion amrywiol a gwahaniaethau deddfwriaethol a pholisi cynyddol yng Nghymru, Gogledd Iwerddon, yr Alban a Lloegr. Mae hyn yn dylanwadu ar ein swyddogaethau polisi, dylunio a chyflawni yn holl wledydd y DU.

Mae'r Cynllun Iaith Cymraeg Gwasanaeth Arian a Phensiynau hwn yn amlinellu ein hymrwymiad i'r Gymraeg wrth ddarparu gwasanaethau i'r cyhoedd yng Nghymru. Rydym wedi mabwysiadu'r egwyddor y byddwn, wrth gynnal busnes cyhoeddus yng Nghymru, yn trin yr ieithoedd Saesneg a Chymraeg ar sail cydraddoldeb. Mae'r Cynllun hwn yn nodi sut y byddwn yn gweithredu'r egwyddor honno wrth ddarparu gwasanaethau i'r cyhoedd yng Nghymru.

Rydym yn defnyddio dull dau gam, gan gydnabod y pwysau o ymateb i argyfwng Covid-19 ac mae'r cam MaPS wrthi'n datblygu ein strategaeth gorfforaethol sy'n llywio sut rydym yn datblygu ein cynnig i gwsmeriaid wrth symud ymlaen.

Rydym wedi bod yn gweithio'n agos gyda'r Comisiynydd Cymraeg a'r Uned Iaith Gymraeg yn yr Adran Gwaith a Phensiynau wrth ddatblygu'r Cynllun hwn ac rydym bellach yn falch o gyhoeddi'r Cynllun terfynol.

Caroline Siarkiewicz
Prif Weithredwr

Amserlen ar gyfer Camau Gweithredu Angenrheidiol

Cynllun Cymraeg newydd yw hwn a ddatblygwyd gan y Gwasanaeth Arian a Phensiynau. Mae'r cynllun hwn yn dwyn ynghyd wasanaethau i'r cyhoedd gan dri sefydliad etifeddiaeth a oedd mewn gwahanol leoedd ar y daith wrth ddarparu gwasanaethau yn Gymraeg. Mae mesurau a ddisgrifir yn y ddogfen hon yn sicrhau bod yr iaith Gymraeg a'r iaith Saesneg yn cael eu trin ar sail cydraddoldeb. Mae'r mwyafrif eisoes ar waith ar gyfer sawl maes o gynnwys y cyrff etifeddiaeth ond nid i bawb. Mae'r pwyslais felly ar weithredu ar gyfer rhai agweddau ac ar gydymffurfiaid parhaus ag agweddau eraill ar y cynllun. Mae'r amserlen a nodir isod yn dangos yr ychydig feysydd sy'n weddill ar hyn o bryd a'n hamserlen ar gyfer gweithredu a chydymffurfio.

Gweithred	Swyddog cyfrifol (teitl y swydd)	Dyddiad Targed
<p>Recriwtio arbenigwyr pensiwn sy'n siarad Cymraeg ar gyfer y llinell gymorth Pensiynau.</p> <p>(Rydym wedi recriwtio un arbenigwr sy'n siarad Cymraeg, sydd wedi dechrau yn chwarter cyntaf 2021. Rydym yn parhau i hysbysebu am weithredwyr pensiynau arbenigol eraill sy'n siarad Cymraeg er mwyn sicrhau bod gwasanaeth Cymraeg. Mae angen gwybodaeth dechnegol arbenigol ar y staff hwn ac felly maent yn anodd iawn dod o hyd iddynt.</p>	<p>Charlotte Jackson Pennaeth Gweithrediadau Pensiynau a Diogelu Defnyddwyr</p>	<p>Parhaus 2021</p>
<p>Llinell ffôn Gweithrediadau Pensiwn</p> <p>Sicrhau bod rhif Cymraeg yn cael cyhoeddusrwydd ar wefan Helpwr Arian. Os nad yw'r arbenigwr Cymraeg ar gael, bydd yr alwad yn cael ei chasglu gan beiriant ateb Cymraeg sy'n cynnig galwad yn ôl neu rif i barhau â'r alwad yn Saesneg.</p>	<p>Charlotte Jackson Pennaeth Gweithrediadau Pensiynau a Diogelu Defnyddwyr</p>	<p>Wedi'i gwblhau</p>
<p>Ffurflen Ymholiad Pensiynau Ar-lein</p> <p>Sicrhau bod ffurflen ymholiadau Cymru ar gael ac yn cael ei chydnabod gan y CRM (Meddalwedd Rheoli Perthnasoedd Cwsmeriad).</p>	<p>Charlotte Jackson Pennaeth Gweithrediadau Pensiynau a Diogelu Defnyddwyr</p>	<p>Medi 2021</p>
<p>Gwe-sgwrs Gweithrediadau Pensiwn</p> <p>Sefydlu gwe-sgwrs ar gyfer cwsmeriaid pensiwn sy'n siarad Cymraeg.</p>	<p>Charlotte Jackson Pennaeth Gweithrediadau Pensiynau a Diogelu Defnyddwyr</p>	<p>Rhagfyr 2021</p>
<p>Sefydlu a rhedeg cyfrif cyfryngau cymdeithasol ar gyfer cwsmeriaid sy'n siarad Cymraeg</p> <p>https://twitter.com/HelpwrArian</p>	<p>Charlotte Burns (Lara Crisp) Uwch Olygydd Digidol A Caroline Laws Rheolwr Golygu</p>	<p>Wedi'i gwblhau</p>
<p>Siaradwyr Cymraeg Arweiniad Arian ar gyfer galwadau Haen Dau</p>	<p>Charlotte Jackson</p>	<p>Hydref 2021</p>

Mae'r contract am arweiniad arian wedi'i ymestyn a bydd MaPS yn gweithio gyda'r cyflenwr i sicrhau cydymffurfiad â'r cynllun.	Pennaeth Arweiniad Arian a Gweithrediadau Pensiynau	
Gwe-sgwrs Arweiniad Arian Mae'r contract am arweiniad arian wedi'i ymestyn a bydd MaPS yn gweithio gyda'r cyflenwr i sicrhau cydymffurfiad â'r cynllun.	Charlotte Jackson Pennaeth Arweiniad Arian a Gweithrediadau Pensiynau	Hydref 2021
WhatsApp Arweiniad Arian Mae'r contract am arweiniad arian wedi'i ymestyn a bydd MaPS yn gweithio gyda'r cyflenwr i sicrhau cydymffurfiad â'r cynllun.	Charlotte Jackson Pennaeth Arweiniad Arian a Gweithrediadau Pensiynau	Hydref 2021
Helpwr Arian - Gwefan newydd sy'n wynebu defnyddwyr ar gyfer yr holl wasanaethau etifeddiaeth Bydd cynnwys o'r gwasanaethau etifeddiaeth ar-lein ar gael gan ddefnyddio gwefan Helpwr Arian newydd. Bydd yr holl gynnwys newydd ar gael yn ddwyieithog. Bydd cynnwys etifeddiaeth nad yw ar gael yn Gymraeg ar hyn o bryd e.e. blogiau a fideos yn cael eu hychwanegu'n Saesneg yn unig.	Caroline Laws Rheolwr Golygu	Wedi'i gwblhau Parhaus
Y Broses Gaffael Sicrhau bod ystyriaethau Cymraeg yn cael eu hymgorffori yn y prosesau caffael	Louise Power Pennaeth Rheoli Masnachol, Comisiynu a Chyfleusterau	Wedi'i gwblhau
Proses Rheoli Prosiect Diffinio disgwyliadau Cynllun Iaith Cymraeg yn y fethodoleg Rheoli Prosiect, a fydd yn amlinellu'r dull rydym yn ei gymryd ar gyfer prosiectau ar draws MaPS a'r broses y dylai pob Rheolwr Prosiect ei dilyn.	Emma Wheeler Pennaeth Perfformiad, Diogelu Data a Newid	Wedi'i gwblhau
Maes Partneriaeth Gwasanaeth Arian a Phensiynau gwefan B2B	Chimaechi Allen Uwch Olygydd Digidol (B2B)	Rhagfyr 2021

Cyflwyniad

1. Mae Deddf Iaith Gymraeg 1993 yn rhoi statws cyfartal i'r Gymraeg a'r Saesneg mewn bywyd cyhoeddus yng Nghymru. Mae'n gosod dyletswydd ar y sector cyhoeddus i drin y ddwy iaith yn gyfartal wrth ddarparu gwasanaethau i'r cyhoedd.
2. Roedd y Ddeddf yn ei gwneud yn ofynnol i bob corff cyhoeddus sy'n darparu gwasanaethau i'r cyhoedd yng Nghymru baratoi Cynllun Iaith Gymraeg, gan nodi sut y bydd yn darparu'r gwasanaethau hynny yn Gymraeg.
3. O ganlyniad i Fesur Iaith Gymraeg (Cymru) 2011, bydd safonau statudol yn disodli Cynlluniau Iaith Gymraeg a bydd yn ofynnol i rai sefydliadau gydymffurfio ag un neu fwy o safonau ymddygiad ar y Gymraeg. Fodd bynnag, fel corff cyhoeddus newydd byddwn yn gweithredu Cynllun Iaith Gymraeg, gan ddisodli Cynlluniau presennol y sefydliadau etifeddiaeth.
4. Rydym yn cydnabod bod gan y Gymraeg statws swyddogol yng Nghymru fel y'i hymgorfforir gan Fesur Iaith Gymraeg (Cymru) 2011.
5. Mae'r cynllun yn disgrifio sut y byddwn yn gweithredu, i'r graddau y mae'n briodol o dan yr amgylchiadau ac yn rhesymol ymarferol, i'r egwyddor a sefydlwyd gan y Ddeddf Iaith Gymraeg y dylai'r Gymraeg a'r Saesneg, wrth gynnal busnes cyhoeddus yng Nghymru, gael eu trin ar sail cydraddoldeb.
6. Mae "busnes cyhoeddus" yn y Gwasanaeth Arian a Phensiynau yn cynnwys yr holl wasanaethau a ddarperir i aelodau unigol o'r cyhoedd yng Nghymru gan y Sefydliad, neu ar ran y Sefydliad. Yn bennaf mae hyn yn cynnwys:
 - a. darparu gwasanaethau rheng flaen i bobl;
 - b. gweithgaredd partneriaeth / ymgysylltu;
 - b. arweiniad arian;
 - c. arweiniad pensiynau;
 - ch. prosiectau/braenaru;
 - d. ymchwil;
 - dd. gwerthusiadau.
7. Mae'r cynllun yn cwmpasu'r gwasanaethau rydyn yn eu darparu i'r cyhoedd yng Nghymru. Fodd bynnag, nid yw'n cynnwys aelodau o'r cyhoedd sy'n gweithredu mewn swyddogaeth sy'n gynrychioliadol o'r Goron, y Llywodraeth neu'r Wladwriaeth. O ganlyniad, nid yw unigolion sy'n cyflawni swyddogaethau swyddogol o natur gyhoeddus yn dod o fewn ystyr y gair cyhoeddus pan fyddant yn cyflawni'r swyddogaethau swyddogol hynny.
8. Paratowyd y cynllun hwn yn unol ag adran 21 o Ddeddf Iaith Gymraeg 1993 - ac yn unol â chanllawiau a gyhoeddwyd gan yr hen Fwrdd Cymraeg o dan adran 9 o'r Ddeddf.
9. Bydd angen adolygu'r Cynllun hwn o bryd i'w gilydd er mwyn sicrhau bod yr ymrwymadau'n rhoi adlewyrchiad cywir o'r gwasanaethau a ddarparwn. Ni fyddwn yn newid y Cynllun hwn heb ymgynghori â'r Comisiynydd Cymraeg ymlaen llaw.

Ein sefydliad

10. Lansiwyd y Gwasanaeth Arian a Phensiynau yn ffurfiol ar 6 Ebrill 2019. Ffurfiwyd y Corff Canllawiau Ariannol Sengl (ei enw cyfreithiol gwreiddiol) ar 1 Hydref 2018. Ar 1 Ionawr 2019, daeth i rym a chymryd y cyfrifoldebau dros:
 - Pension Wise
 - Y Gwasanaeth Cyngori ar Bensiynau (TPAS)
 - Y Gwasanaeth Cyngori Ariannol (MAS)
11. Ariennir y Gwasanaeth Arian a Phensiynau o gyllidebau ardoll lluosog ar draws arweiniad arian, cyngor ar ddyledion, canllawiau pensiynau a rhyddid pensiwn; ac fe'i noddir gan yr Adran Gwaith a Phensiynau, ond bydd hefyd yn ymgysylltu â Thrysorlys EM, sy'n gyfrifol am bolisi ar allu ariannol.
12. Gweledigaeth y Gwasanaeth Arian a Phensiynau yw cymdeithas lle mae pawb yn gwneud y gorau o'u harian a'u pensiynau. Mae'r gallu i reoli arian yn ganolog i iechyd a lles pobl; mae'n effeithio ar eu gallu i gyflawni eu potensial, ac i ofalu am eu teuluoedd. Mae poblogaeth sy'n gallu rheoli eu harian a'u pensiynau yn dda yn hanfodol i'n heconomi ac i'r gymdeithas gyfan.
13. Yn y DU ar hyn o bryd, allan o boblogaeth o 2.5 miliwn o oedolion, mae 0.4 miliwn o bobl yn or-ddyledus, mae 1.2 miliwn o oedolion yn eu cael hi'n anodd cadw i fyny, yn cwmpo ar ôl neu wedi cwmpo ar ôl gyda'u biliau neu ymrwymadau credyd, mae 0.6 miliwn o bobl ddim yn cynilo'n rheolaidd, ac mae 1.1 miliwn o bobl o oedran gweithio yn dweud nad ydynt yn gwybod digon i gynllunio ar gyferu hymddeoliad.

Ein Blaenoriaethau

14. Ein blaenoriaethau busnes ar gyfer 2021/22 yw helpu pobl i wneud y gorau o'u harian a'u pensiynau:
 - a. Creu symudiad o nifer o wahanol sefydliadau yn gweithio gyda'i gilydd tuag at yr un nodau uchelgeisiol, gan adeiladu ar y cydweithredu helaeth sydd eisoes yn cyfrannu at Strategaeth y DU ar gyfer Lles Ariannol.
 - b. Cyflawni i gwsmeriaid, trwy arwain mentrau ar ledled y sector i wella ansawdd a gallu gwasanaethau canllaw, gan adeiladu ar sylfeini sefydliadau etifeddiaeth MaPS (y Gwasanaeth Cyngori Ariannol, y Gwasanaeth Cyngori ar Bensiynau a Pension Wise), a thrwy ddatblygu a gweithredu dangosfyrddau pensiynau.
 - c. Adeiladu sylfeini cryf i greu sefydliad gwych ar gyfer y dyfodol wedi'i yrru gan werthoedd gofalu, cysylltu a thrawsnewid.

Ein Gwerthoedd

15. Rydym wedi datblygu set o werthoedd i'n cefnogi i ddod at ein gilydd fel un sefydliad ac i sicrhau bod ein cwsmeriaid yn parhau i fod wrth wraidd yr hyn a wnawn.
 - a. Gofalu: Rydyn ni'n poeni am ein cydweithwyr a'r bobl rydyn ni yma i drawsnewid eu bywydau.
 - b. Cysylltu: Byddwn yn trawsnewid bywydau trwy ein gallu i wneud cysylltiadau cadarnhaol.
 - c. Trawsnewid: Rydym wedi ymrwymo i drawsnewid bywydau a chael effaith gymdeithasol gadarnhaol.

Cynllunio a chyflawni gwasanaeth

Polisiâu, deddfwriaeth, gwasanaethau a mentrau

16. Bydd ein polisiâu, ein mentrau a'n gwasanaethau yn gyson â'r cynllun hwn. Byddant yn cefnogi'r defnydd o'r Gymraeg, a fydd yn helpu'r cyhoedd yng Nghymru i ddefnyddio'r Gymraeg fel rhan o'u bywydau o ddydd i ddydd.
17. Wrth ddatblygu polisiâu a gweithdrefnau newydd, byddwn yn rhoi sylw llawn i anghenion defnyddwyr y Gymraeg. Bydd ein polisiâu a'n mentrau yn gyson â'r mesurau yn y Cynllun hwn.
18. Byddwn yn gweithredu proses ffurfiol i sicrhau bod egwyddorion y cynllun Cymraeg yn cael eu hystyried ar gam gychwyn, cychwyniad a gweithredu prosiectau. Byddwn yn gwneud hyn trwy ymgorffori gofyniad i ystyried unrhyw effaith ar y Cynllun hwn yn ein proses safonol rheoli prosiect.
19. Mae pwysigrwydd cynnwys cydymffurfiaeth iaith Gymraeg yn cael ei adlewyrchu yn y canllawiau a'r offer a ddefnyddiwn ar gyfer prosiectau a rhaglenni newydd.
20. Mae'r Broses Rheolwyr Rhaglen yn cynnwys cyfarwyddyd i gysylltu'n gynnar â Rheolwr Cymru sydd â chyfrifoldeb am ein Cynllun iaith Gymraeg, er mwyn sicrhau bod y Sefydliad yn ystyried, o'r camau cyntaf ar unrhyw waith, y gofyniad i drin y Gymraeg yn gyfartal i'r Saesneg wrth gyflenwi gwasanaethau neu offer polisi MaPS i gwsmeriaid yng Nghymru.
21. Bydd Rheolwr Cymru yn cael ei gynnwys fel rhanddeiliad ar gyfer pob prosiect, gwasanaeth a menter newydd.

Cyflwyno gwasanaethau

22. Ein harfer arferol yw sicrhau bod yr holl wasanaethau rydyn ni'n eu darparu i'r cyhoedd yng Nghymru ar gael yn Gymraeg, a bod ein cwsmeriaid yn ymwybodol o'r ffaith hon.

Ein swyddogaethau rheoleiddio - a gwasanaethau a gyflawnir ar ein rhan gan drydydd partïon

23. Bydd ein polisiâu caffael yn sicrhau bod ystyriaethau Cymraeg yn cael eu hymgorffori yn y prosesau caffael, fel y bo'n briodol a bydd cyfeiriad at ein Cynllun iaith Gymraeg yn cael ei wneud yn y gwahoddiadau i dendro.
24. Wrth gytuno ar unrhyw gontract byddwn yn sicrhau bod y gofynion iaith yn cael eu hystyried a'u cytuno gyda'r darparwr gwasanaeth i sicrhau cydymffurfiaeth â'r Cynllun.

Safonau ansawdd

25. Rydym wedi mabwysiadu'r egwyddor y bydd gwasanaethau a ddarperir yn Gymraeg a Saesneg o ansawdd cyfartal ac yn cael eu darparu o fewn yr un amserlen. I'r perwyl hwn, byddwn yn defnyddio cyfieithwyr proffesiynol ar gyfer cynnwys a deunyddiau ysgrifenedig.

Ymgysylltu â'r cyhoedd

Dewis iaith

26. Rydym yn cynnig y dewis i'r cyhoedd yng Nghymru ddelio â'r Gwasanaeth Arian a Phensiynau naill ai yn Gymraeg neu yn Saesneg.
27. Gall y cyhoedd ddewis ymgymryd â'u holl fusnes gyda ni yn Gymraeg, cyfathrebiadau ysgrifenedig a llafar, cyfathrebiadau llafar yn unig neu gyfathrebiadau ysgrifenedig yn unig.
28. Ar hyn o bryd nid ydym yn cadw data ar aelodau unigol o'r cyhoedd, (ar wahân i pan fyddant yn trefnu apwyntiad Pension Wise). Wrth i ni ddatblygu systemau a phrosesau newydd, ac os byddwn yn y dyfodol yn cadw data ar aelodau unigol o'r cyhoedd, bydd dewisiadau ysgrifenedig a llafar yn cael eu dal a'u cofnodi ar ein systemau, gan alluogi'r Sefydliad i ddelio â'r cyhoedd yng Nghymru yn eu dewis iaith. I gael mwy o wybodaeth am sut rydym yn defnyddio data gweler ein hysbysiad preifatrwydd:
<https://moneyandpensionservice.org.uk/privacy-notice/>

Gohebiaeth ysgrifenedig

29. Rydym yn croesawu llythyrau a phost electronig yn Gymraeg. Pan fydd rhywun yn ysgrifennu atom yn Gymraeg, byddwn yn cyhoeddi ateb yn Gymraeg (os yw ateb yn briodol). Bydd ein hamser targed ar gyfer ateb yr un peth ag ar gyfer ymateb i gyfathrebu a ysgrifennwyd yn Saesneg.
30. O ran ein darpariaeth Pension Wise, rydym yn anfon cadarnhad e-bost a thestun at bobl sy'n trefnu apwyntiad yn Saesneg. I'r rhai sy'n defnyddio'r broses bwcio ar-lein yn Gymraeg mae cyfathrebu uniongyrchol rhwng y tywysydd sy'n siarad Cymraeg a'r cwsmer yn Gymraeg. **Nid** yw ein harfer cyfredol yn cynnwys anfon unrhyw ohebiaeth arall at bobl yng Nghymru. Os bydd hynny'n newid yna byddwn yn sicrhau'r canlynol:
 - a. Os byddwn yn cychwyn gohebiaeth ag unigolyn neu grŵp, neu'n anfon gohebiaeth safonol neu gylchol at sawl aelod o'r cyhoedd yng Nghymru, byddwn yn gwneud hynny'n ddwyieithog oni bai ein bod yn gwybod y byddai'n well ganddynt ohebu yn Gymraeg neu yn Saesneg yn unig.
 - b. Os oes rhaid cynhyrchu fersiynau Cymraeg a Saesneg unrhyw ohebiaeth ar wahân, ein harfer arferol fydd sicrhau bod y ddau fersiwn ar gael ar yr un pryd.
 - c. Bydd yr uchod yn berthnasol i ohebiaeth e-bost a gohebiaeth bapur.
 - ch. Bydd pob gohebiaeth Gymraeg copi caled a gyhoeddwn yn cael ei llofnodi.
 - d. Bydd pob gohebiaeth allanol e-bost a gyhoeddwn yn benodol i'r cyhoedd yng Nghymru yn dwyn llofnod awtomatig electronig, ymwadiad ac atebion y tu allan i'r swyddfa a byddwn yn hyrwyddo'r defnydd gan staff yng Nghymru o is-lein i gyfleu'r neges bod croeso i bobl ddefnyddio'r Gymraeg wrth ddelio â ni.
31. Os yn y dyfodol byddwn yn defnyddio dulliau eraill o gyfathrebu e.e. Negeseuon testun SMS a gallwn fod yn sicr bod y derbynnnydd yng Nghymru, ein bwriad yw gwneud hynny yn dewis iaith y derbynnnydd, Cymraeg neu Saesneg.
32. Ymatebir i negeseuon i'n porthwyr cyfryngau cymdeithasol a wneir yn Gymraeg yn Gymraeg pan fydd angen ymateb i'r neges.

Cyfathrebu ffôn

33. Nid oes gan y Gwasanaeth Arian a Phensiynau swyddfa yng Nghymru er bod tri aelod o staff a gyflogir yn uniongyrchol yng Nghymru ar hyn o bryd, ac mae dau ohonynt yn siaradwyr Cymraeg. Mae hyn oherwydd bod eu safle'n cael ei hysbysebu fel 'Siaradwr Cymraeg yn hanfodol'.
34. Ar hyn o bryd mae MaPS yn contractio canolfan gyswllt yng Nghymru i gynnig gwasanaethau arweiniad arian i'r cyhoedd yn Gymraeg. Nid yw staff y Ganolfan Gyswllt yn cael eu cyflogi'n uniongyrchol gan MaPS. Sefydlwyd y ganolfan gyswllt yng Nghymru i sicrhau bod elfennau Cymraeg y tendr yn cael eu darparu.
35. Bydd staff di-Gymraeg sydd wedi'u lleoli yng Nghymru ac a gyflogir yn uniongyrchol gan MaPS yn ateb galwadau ffôn gyda chyfarfodiad dwyieithog. Os yw'r galwr yn siarad Cymraeg, bydd staff yn egluro na allant siarad Cymraeg eu hunain. Bydd y galwr yn cael ei drosglwyddo i aelod o staff sy'n siarad Cymraeg pan fydd ar gael. Os nad yw ar gael, cynigir opsiwn i'r galwr naill ai barhau â'r alwad yn Saesneg neu ysgrifennu at y sefydliad yn Gymraeg a derbyn ymateb yn Gymraeg naill ai dros y ffôn neu'n ysgrifenedig.
36. Ar hyn o bryd mae gan MaPS dri sefydliad etifeddiaeth sy'n wynebu cwsmeriaid sy'n cynnig gwasanaethau i'r cyhoedd ledled y DU. Y rhain yw Pension Wise, y Gwasanaeth Cyngori ar Bensiynau a'r Gwasanaeth Cyngori Ariannol. Roedd y tri sefydliad etifeddiaeth hyn ar wahanol adegau ar y daith i ddarparu gwasanaethau yn Gymraeg.
37. Ymrwymiad MaPS yw sicrhau y bydd aelodau'r cyhoedd yn gallu cynnal eu busnes yn gyfartal yn Gymraeg neu Saesneg, pa un bynnag o'r gwasanaethau etifeddiaeth a ddefnyddiant. Fodd bynnag, ar hyn o bryd nid yw hyn yn wir. Ar gyfer ein gwasanaethau ar-lein mae hyn wedi'i ddatrys trwy lansio ein gwefan Helpwr Arian. Gweler yr amserlen ar dudalen 6 sy'n tynnu sylw at gyflwyno ymrwymadau yn y cynllun hwn yn raddol.
38. Os yw aelod o'r cyhoedd yn cael mynediad i'r gwasanaeth dros y ffôn trwy Pension Wise, bydd ganddynt yr opsiwn o ddewis y Gymraeg trwy ddewis ymateb llais rhyngweithiol. Os ydynt yn dod i mewn trwy'r Gwasanaeth Cyngori Ariannol, mae ganddynt linell Gymraeg penodol (0300 138 0555). Os ydynt yn dod i mewn trwy'r Gwasanaeth Cyngori ar Bensiynau, mae yna opsiwn Cymraeg, (0800 756 1012) fodd bynnag, dim ond un gweithredwr pensiynau Siarad Cymraeg arbenigol sydd ar gael. Os nad yw'r gweithiwr ar gael, bydd yr alwad yn cael ei chasglu trwy beiriant ateb sy'n cynnig galwad yn ôl yn Gymraeg neu rif i barhau â'r alwad yn Saesneg.

Galwadau canolfan gyswllt: Tymor byr i ganolig

39. Mae'r tri sefydliad etifeddiaeth yn cynnig gwasanaethau i'r cyhoedd ledled y DU dros y ffôn. Mae un yn contractio â chanolfan gyswllt â chanolfan yng Nghymru (a sefydlwyd yn benodol i ddarparu gwasanaethau Cymraeg) a'r Alban, ac mae'r lleill yn cynnig gwasanaethau gweithrediadau pensiynau arbenigol yn fewnol. Amlygir y gwasanaethau sydd ar gael yn Gymraeg isod.
40. Cwsmeriaid sy'n ein ffonio: Os yw aelod o'r cyhoedd yn cael mynediad i'r gwasanaeth dros y ffôn trwy Pension Wise, bydd ganddo'r opsiwn o ddewis y Gymraeg trwy ddewis IVR. Os ydyn nhw'n dod i mewn trwy'r Gwasanaeth Cyngori Ariannol, mae ganddyn nhw linell Gymraeg benodol (0300 138 0555). Os ydyn nhw'n dod i mewn trwy'r Gwasanaeth Cyngori ar Bensiynau, mae yna opsiwn Cymraeg, fodd bynnag, dim ond un arbenigwr pensiynau sy'n siarad Cymraeg (Gweler amserlen y camau gweithredu).
41. Os yw'r galwr yn dymuno siarad Cymraeg, ac nad yw'n cysylltu â ni gan ddefnyddio'r rhifau Cymraeg pwrpasol, bydd y sawl sy'n ateb y ffôn yn ceisio cysylltu'r alwad â siaradwr Cymraeg sy'n gymwys i ddelio â'r ymholiad.
42. Os nad oes siaradwr Cymraeg yn gymwys i ddelio â'r ymholiad ar gael, rhoddir dewis, fel y bo'n briodol, i'r galwr gael galwad yn ôl gan siaradwr Cymraeg cyn gynted â phosibl, parhau â'r alwad yn Saesneg, neu gyflwyno ei ymholiad yn Gymraeg, trwy lythyr neu e-bost.

43. Ffonio Cwsmeriaid: Ar wahân i apwyntiadau ffôn Pension Wise a drefnwyd ymlaen llaw, nid ydym yn ffonio cwsmeriaid ar hyn o bryd, oni bai bod yna amgylchiadau eithriadol.

Galwadau Canolfannau Cyswllt: Tymor canolig i hir

44. Pan fyddwn yn sefydlu llinellau cymorth ffôn, canolfannau galwadau, neu gyfleusterau tebyg yn y dyfodol, i roi gwybodaeth, gwasanaethau neu gefnogaeth i'r cyhoedd, byddwn yn darparu gwasanaeth Cymraeg. Bydd y rhain naill ai'n llinellau Cymraeg pwrpasol neu'n rhif cenedlaethol gyda'r opsiwn i ddewis Cymraeg pan ofynnir iddynt. Bydd rhifau llinell Gymraeg ymroddedig yn cael eu hysbysebu ochr yn ochr â'r gwasanaeth Saesneg.
45. Byddwn yn sicrhau bod pob sefydliad sy'n darparu arweiniad a gwasanaethau ar ein rhan yng Nghymru yn ymwybodol o'r gwasanaethau ffôn Cymraeg ac yn rhoi cyhoedduswydd iddynt yn briodol.
46. Nid ydym yn gohebu'n gyffredinol ag aelodau o'r cyhoedd, ond os bydd hynny'n newid yn y dyfodol, byddwn yn cynnwys gwybodaeth sy'n ymwneud â gwasanaeth Cymraeg.

Cyfathrebu wyneb yn wyneb

47. Ar draws pob un o'r sefydliadau etifeddiaeth, ar hyn o bryd dim ond arweiniad wyneb yn wyneb yr ydym yn ei gynnig ar gyfer ein gwasanaeth Pension Wise. Byddwn yn sicrhau bod unrhyw berson sy'n dymuno, neu y mae'n ofynnol iddo gael cyfweiliad wyneb yn wyneb ar gyfer apwyntiad Pension Wise yn gwybod ei fod yn gallu ac yn cael ei groesawu i wneud hynny yn Gymraeg.
48. Byddwn yn sicrhau bod aelod o staff Pension Wise sy'n gymwys yn y Gymraeg yn delio â'r rhai hynny sydd yn dewis y Gymraeg fel eu dewis iaith.

Cyfarfodydd cyhoeddus

49. Byddwn yn darparu cyfieithu ar y pryd neu'n olynol o'r Saesneg i'r Gymraeg yn ein cyfarfodydd cyhoeddus oni bai ein bod wedi sefydlu bod yr holl gyfranogwyr yn debygol o ddefnyddio'r un iaith.
50. Bydd gwahoddiadau a hysbysebion ar gyfer cyfarfodydd cyhoeddus yn ddwyieithog a naill ai'n nodi y bydd cyfleusterau cyfieithu ar gael neu'n gwahodd y cyhoedd i roi gwybod i ni ymlaen llaw ym mha iaith y maent am siarad.
51. Byddwn yn rhoi gwybod i'r rhai sy'n mynychu cyfarfodydd cyhoeddus pryd mae cyfleusterau cyfieithu ar gael - ac yn annog cyfraniadau yn Gymraeg.
52. Yn unol â'n system sgorio ar gyfer cyhoeddiadau MaPS (Atodiad B) byddwn yn darparu papurau a gwybodaeth arall ar gyfer cyfarfodydd cyhoeddus yn Gymraeg a Saesneg - ac yn sicrhau y bydd adroddiadau a phapurau a gynhyrchir yn dilyn cyfarfodydd cyhoeddus yn cael eu cyhoeddi yn Gymraeg a Saesneg.
53. Ychydig iawn o gyfarfodydd cyhoeddus sy'n cael eu cynnal gan y Sefydliad. Ni fyddai sesiynau briffio ar gyfer grwpiau o gynghorwyr a digwyddiadau tebyg fel arfer yn cael eu dosbarthu fel cyfarfodydd "cyhoeddus".

Deliadau eraill â'r cyhoedd yng Nghymru

54. Pan fyddwn yn cynnal arolygon cyhoeddus mawr yn y DU a fydd yn cynnwys dros 500 o bobl yng Nghymru neu arolygon sy'n canolbwyntio'n benodol ar Gymru, p'un a ydynt yn casglu gwybodaeth neu'n

profi barn y cyhoedd, byddwn yn sicrhau, lle bo hynny'n rhesymol ac yn ymarferol, bod pob agwedd ar gyfathrebu â'r cyhoedd yng Nghymru yn ddwyieithog.

55. Ar gyfer ymchwil sy'n benodol i Gymru, byddwn yn sefydlu dewis iaith ymlaen llaw ar gyfer ein harolygon cyhoeddus os gwneir cyswllt cychwynnol cyn cynnal yr arolwg. Mewn achosion eraill bydd safon yn cael ei chynnwys yn yr arolwg yn gofyn i ymatebwyr a ydyn nhw am ymateb i'r arolwg yn Gymraeg neu yn Saesneg.
56. Gofynnir i ymatebwyr am agweddau Cymraeg unrhyw wasanaethau neu bolisiau yr ymchwiliwyd iddynt yn benodol yng Nghymru trwy arolwg, lle bo hynny'n briodol.
57. Gofynnir i ymatebwyr am agweddau Cymraeg unrhyw wasanaethau neu bolisiau yr ymchwiliwyd iddynt trwy arolwg, lle bo hynny'n briodol.
58. Pan fyddwn yn trefnu seminarau, cyrsiau hyfforddi neu ddigwyddiadau tebyg i'r cyhoedd yng Nghymru, byddwn yn asesu'r angen i'w darparu yn Gymraeg. Wrth gynnal yr asesiad hwn, byddwn yn ystyried dewis iaith y rhai sy'n mynychu ac argaeledd hyfforddwyr sy'n siarad Cymraeg.

Cyfyngau Cymdeithasol

59. Rydym yn cydnabod bod ymgysylltu â'r cyhoedd yn digwydd fwyfwy gan ddefnyddio cyfyngau cymdeithasol. Pan ddefnyddiwn dulliau amgen o gyfathrebu â'r cyhoedd yng Nghymru e.e. Twitter, Facebook, You Tube ac ati byddwn yn gwneud hynny yn Gymraeg ac yn Saesneg. I wneud hyn:
60. Ar gyfer llwyfannau cymar-i-gymar (fel grwpiau Facebook), byddwn yn annog aelodau i gyfathrebu ym mha bynnag iaith y maent yn eu hoffi, ac os yw hynny yn Gymraeg, byddwn yn ateb yn briodol yn Gymraeg. Byddwn yn defnyddio negeseuon lle bo hynny'n briodol, gan annog siaradwyr Cymraeg i ddefnyddio pa bynnag iaith sydd orau ganddynt.
61. Mae uniaith (Gymraeg) <https://twitter.com/HelpwrArian> wedi cael ei sefydlu, sy'n darparu gwasanaeth Cymreig pwrpasol sy'n darparu ar gyfer anghenion cynulleidfya benodol, sef siaradwyr, cwsmeriaid a chyflogwyr Cymraeg ledled Cymru.
62. Efallai na fydd y cynnwys yn union yr un fath â chyfrifon Saesneg ond byddwn yn sicrhau y bydd profiad a negeseuon y defnyddiwr gan y Sefydliad yn gyson ac o'r un ansawdd.
63. Byddwn yn sicrhau bod y cyhoedd yn ymwybodol o fodolaeth y cyfrifon hyn, gan godi ymwybyddiaeth ohonynt trwy'r cyfrifon ar-lein Saesneg, taflenni ac ati, gan annog a chroesawu pobl i gysylltu â ni naill ai yn Gymraeg neu yn Saesneg gan ddefnyddio'r cyfrwng digidol hwn.

Ein hwyneb cyhoeddus , os yn bosib

Ymgyrchoedd cyhoeddusrwydd, arddangosfeydd a hysbysebu

64. Bydd yr holl ddeunydd cyhoeddusrwydd, gwybodaeth gyhoeddus, arddangos a hysbysebu a ddefnyddiwn yng Nghymru (er mwyn targedu'r cyhoedd) yn cael ei gynhyrchu naill ai'n llawn yn ddwyieithog, neu fel fersiynau Cymraeg a Saesneg ar wahân.
65. Os bydd yn rhaid cyhoeddi'r fersiynau Cymraeg a Saesneg ar wahân, bydd y ddau fersiwn yn gyfartal o ran maint, amlygrwydd ac ansawdd. Bydd y ddau fersiwn ar gael ar yr un pryd a byddant yr un mor hygyrch.
66. Bydd eithriadau i'r uchod yn ddeunydd sydd:

- a. Wedi'i anelu'n bennaf at siaradwyr Cymraeg, neu i'w ddefnyddio mewn sefydliadau Cymraeg yn bennaf fel yr Eisteddfod Genedlaethol, lle gellir defnyddio cyhoeddusrwydd, gwybodaeth gyhoeddus, arddangosfa a hysbysebu Cymraeg yn unig.
- b. Wedi'i anelu at gynulleidfa gyfyngedig ac arbenigol - bydd angen ystyried hyn fesul achos, gan gofio natur y gynulleidfa a'r pwnc yr ymdrinnir ag ef.
- c. Wedi'i gyhoeddi mewn cyhoeddiadau ledled y DU

Marchnata/Hysbysebu

- 67. Bydd unrhyw hysbysebion a roddir mewn papurau newydd Saesneg (neu ddeunydd tebyg) a ddosberthir yn bennaf neu'n gyfan gwbl yng Nghymru, yn ddwyieithog, neu'n ymddangos fel fersiynau Cymraeg a Saesneg ar wahân (gyda'r ddau fersiwn yn ymddangos ar yr un pryd, ac yn gyfartal o ran maint, amlygrwydd ac ansawdd).
- 68. Mewn cyhoeddiadau Cymraeg bydd hysbysebion yn Gymraeg yn unig.
- 69. Bydd hysbysebion teledu, sinema, gwe neu radio y bwriedir eu derbyn yng Nghymru yn unig yn cael eu cynnal yn Gymraeg a Saesneg. Bydd ymgyrchoedd teledu sy'n ymddangos ar S4C yn ystod oriau rhaglennu Cymraeg yn Gymraeg. Bydd hysbysebion teledu, sinema, gwe neu radio a ddarlledir yng Nghymru ond a fwriadwyd ar gyfer cynulleidfa yn y DU yn adlewyrchu iaith yr orsaf y maent yn cael ei darlledu arni.
- 70. Ein harfer arferol fydd osgoi defnyddio is-deitlau Cymraeg, neu drosleisio hysbysebion i'r Gymraeg (ac eithrio trosleisio).
- 71. Bydd y defnydd o Gymraeg yn cael ei hystyried o'r cychwyn cyntaf, wrth i ymgyrchoedd cyhoeddusrwydd gael eu datblygu, er mwyn sicrhau bod unrhyw frandio, strap-linellau a negeseuon craidd yn gweithio'n dda yn Gymraeg.
- 72. Bydd llinellau ymateb ffôn a ffyrdd eraill o ymateb i ymgyrchoedd yng Nghymru yn ddwyieithog neu'n cynnwys gwasanaeth ymateb Cymraeg ar wahân.
- 73. Wrth staffio stondinau ac arddangosfeydd yng Nghymru, byddwn yn ceisio sicrhau bod aelod o staff sy'n siarad Cymraeg ar gael i'w mynychu, yn ôl yr angen.
- 74. Ar gyfer arddangosfeydd, stondinau ac arddangosfeydd yng Nghymru, bydd unrhyw arddangosfeydd clyweledol neu gyfryngau rhyngweithiol a baratoir gennym ar gael yn Gymraeg a Saesneg.

Cyhoeddiadau

- 75. Yr egwyddor i'w mabwysiadu yw y dylai'r holl ffurflenni a thafllenni a deunydd arall a olygir ar gyfer y cyhoedd yng Nghymru fod ar gael yn rhwydd ac ar yr un pryd yn Gymraeg ac yn Saesneg.
- 76. Bydd MaPs yn defnyddio system sgorio, (Atodiad A), i nodi'n wrthrychol pryd y dylid cyhoeddi cyhoeddiadau a deunydd yn Gymraeg.
- 77. Mae cyhoeddiadau a deunydd ysgrifenedig yn cynnwys, ond heb fod yn gyfyngedig i, bamffledi a thafllenni, dogfennau ymgynghori, posteri, nodiadau canllaw, hysbysiadau cyhoeddus a chylchlythyrau. Mae dogfennau neu eitemau a roddir ar wefannau neu sydd ar gael yn electronig hefyd wedi'u cynnwys, ni waeth a ydynt yn bodoli ar ffurf copi caled ai peidio.

78. Os oes rhaid cyhoeddi'r fersiynau Cymraeg a Saesneg ar wahân, bydd y ddau fersiwn yn yr un fformat ac wedi'u cynhyrchu i'r un ansawdd - a'n harfer arferol fydd sicrhau bod y ddau fersiwn ar gael ar yr un pryd a'u bod yr un mor hygyrch.
79. Byddwn yn sicrhau bod y ddau fersiwn yr un mor hygyrch i'r cyhoedd yng Nghymru trwy:
- a. rhoi cyhoeddusrwydd i'r ddau fersiwn sydd ar gael yng Nghymru;
 - b. cynnwys yn nogfen y Gymraeg y datganiad 'Mae'r cyhoeddiad hwn ar gael yn y Saesneg' ac yn y ddogfen Saesneg, y datganiad 'Mae'r cyhoeddiad hwn ar gael yn Gymraeg.'
 - c. cyfarwyddo asiantau ffôn i gynnig dewis iaith pryd bynnag y derbynnir ceisiadau am gyhoeddiadau yn fwriadol gan Gymru;
 - ch. annog sefydliadau yng Nghymru, nad oes gennym drefniadau cytundebol na phartneriaeth ar wahân gyda nhw, i ddal stociau digonol o'r ddau fersiwn a gwneud hyn yn hysbys i'w cleientiaid.
80. Nid ydym yn codi tâl am ein cyhoeddiadau, fodd bynnag, os bydd hyn yn newid yn y dyfodol, os na fydd cyhoeddiad ar gael yn rhad ac am ddim, ni fydd pris dogfen ddwyieithog yn fwy na phris cyhoeddiad un iaith - a bydd pris fersiynau ar wahân, Cymraeg a Saesneg yr un peth.

Gwasanaethau a gwybodaeth ddigidol

81. Byddwn yn cael ein harwain gan yr egwyddorion sydd wedi'u cynnwys yng nghanllaw Comisiynydd yr Iaith Gymraeg 'Technoleg, Gwefannau a Meddalwedd: Ystyriaethau Iaith Gymraeg' wrth weithredu unrhyw wasanaethau digidol newydd.
82. Mae MaPS wedi dwyn ynghyd y gwasanaethau ar-lein etifeddiaeth¹ i mewn i un wefan sy'n wynebu cwsmeriaid o'r enw [Helpwr Arian](#) wedi'i hanelu at y cyhoedd ledled y DU. Lanswyd hwn ym mis Mehefin 2021.
83. Bydd cynnwys o wasanaethau ar-lein etifeddiaeth ar gael gan ddefnyddio gwefan Money Helper newydd. Bydd yr holl gynnwys newydd ar Helpwr Arian ar gael yn ddwyieithog. Bydd cynnwys etifeddiaeth nad yw ar gael yn Gymraeg ar hyn o bryd e.e. blogiau a fideos yn cael eu hychwanegu yn Saesneg yn unig.
84. Mae yna hefyd wefan busnes-i-fusnes (B2B), (gwefan nad yw'n wynebu defnyddwyr) wedi'i hanelu at ein rhanddeiliaid ledled y DU. <https://moneyandpensionsservice.org.uk> Bydd y cynnwys ar y wefan hon, sy'n ymwneud â defnyddwyr yng Nghymru, ar gael yn Gymraeg erbyn Rhagfyr 2021.

Gwefan Helpwr Arian:

85. Mae gwefan Money Helper yn cynnwys botwm 'Cymraeg' ar ben pob tudalen we. Bydd hyn yn mynd â'r defnyddiwr i'r cynnwys Cymraeg. Bydd y cynnwys hwnnw'n adlewyrchu'r Saesneg yn uniongyrchol ar yr holl gynnwys gwe a gwmpesir gan Gynllun Iaith Gymraeg MaPS. Bydd yr holl erthyglau statig ar y wefan ar gael yn Gymraeg (ar wahân i gynnwys etifeddiaeth gweler paragraff 84).
86. Bydd offer a chyfrifianellau newydd a gynhyrchir gan MaPS ar y wefan ar gael yn Gymraeg ac yn Saesneg. Weithiau ni fydd safleoedd cymhariaeth sydd wedi'u cysylltu â MaPS ond nad ydynt yn cael eu cynhyrchu

¹ 1 Ar hyn o bryd mae gan MaPS dri sefydliad etifeddiaeth sy'n wynebu cwsmeriaid sy'n cynnig gwasanaethau ar-lein i'r cyhoedd ledled y DU. Y rhain yw Pension Wise, y Gwasanaeth Cynghori ar Bensiynau a'r Gwasanaeth Cynghori Ariannol. Roedd y tri sefydliad etifeddiaeth hyn ar wahanol adegau ar y daith i ddarparu gwasanaethau yn Gymraeg. Ymrwymiad MaPS yw sicrhau y bydd aelodau'r cyhoedd yn gallu cynnal eu busnes yn gyfartal yn Gymraeg neu Saesneg, pa un bynnag o'r gwasanaethau etifeddiaeth y maent yn eu defnyddio. Fodd bynnag, ar hyn o bryd nid yw hwn yw'r achos.

gan MaPS ar gael yn Gymraeg. Ni fydd rhai offer etifeddiaeth fel teclyn trefnu apwyntiad pensiwn a ddefnyddir gan gyflogwyr ledled y DU ar gael yn Gymraeg.

87. Bydd unrhyw newidiadau i'r gwasanaeth o ran ymarferoldeb, casglu data neu wybodaeth a ddarperir yn cael eu cyflawni mewn dull rheoledig gan roi sylw dyladwy i'r Gymraeg a'r Saesneg.
88. Gwneir profion a derbyniad o'r gwasanaethau yn Gymraeg yn ogystal â Saesneg i sicrhau bod ansawdd iaith y cymwysiadau yn parhau i fod yn uchel ac yn gyfartal.
89. Pryd bynnag y byddwn yn postio fersiynau Cymraeg o gyhoeddiadau ar y wefan, byddwn yn eu postio ar yr un pryd â fersiynau Saesneg.

Ffurflenni a deunydd esboniadol cysylltiedig

90. Byddwn yn sicrhau y bydd pob ffurflen a deunydd esboniadol cysylltiedig i'w defnyddio gan y cyhoedd yng Nghymru ar gael yn Gymraeg ac yn Saesneg.
91. Yn gyffredinol, cynhyrchir ffurflenni fel fersiynau Cymraeg a Saesneg ar wahân a'u cyflwyno i'r defnyddiwr yn eu dewis iaith. Fodd bynnag, bydd y ddau fersiwn yn yr un fformat ac wedi'u cynhyrchu i'r un ansawdd - a byddwn yn sicrhau bod y ddau fersiwn ar gael ar yr un pryd ac yr un mor hygyrch.
92. Pan fyddwn yn nodi gwybodaeth am fersiynau Cymraeg o ffurflenni ar gyfer ein gwasanaeth Pension Wise, a anfonir at y cyhoedd, byddwn yn gwneud hynny yn Gymraeg.
93. Os yw sefydliadau eraill yn dosbarthu ffurflenni ar ein rhan, byddwn yn gofyn iddynt wneud hynny yn unol â'r uchod.

Hunaniaeth gorfforaethol

94. Rydym wedi mabwysiadu hunaniaeth gorfforaethol ddwyieithog yng Nghymru. Bydd ein henw, manylion cyswllt, logo, sloganau a gwybodaeth safonol arall yn ymddangos yn Gymraeg a Saesneg ar yr holl ddeunydd sy'n arddangos ein hunaniaeth gorfforaethol yng Nghymru.

Arwyddion yng Nghymru

95. Nid oes gennym unrhyw arwyddion parhaol, sy'n rhoi gwybodaeth i'r cyhoedd. Os gwnawn hynny yn y dyfodol, byddwn yn sicrhau eu bod yn ddwyieithog gyda'r testun Cymraeg a Saesneg yn cael ei drin yn gyfartal o ran maint, darllenadwyedd ac amlygrwydd.
96. Rydym yn defnyddio baneri dros dro a allai roi gwybodaeth neu hysbysebu'r sefydliad. Byddwn yn sicrhau bod y rhain yn ddwyieithog neu ar gael yn Saesneg a Chymraeg o ansawdd cyfartal, maint, darllenadwyedd ac amlygrwydd.
97. Os darperir arwyddion Cymraeg a Saesneg ar wahân, byddant yn gyfartal o ran fformat, maint, ansawdd ac amlygrwydd.
98. Bydd yr uchod yn berthnasol i bob math o arwyddion, gan gynnwys arwyddion electronig.
99. Eithriad i'r uchod fydd arwyddion a ddefnyddir mewn digwyddiadau fel digwyddiadau Eisteddfod Cymru lle gellir defnyddio arwyddion Cymraeg yn unig.

Hysbysiadau swyddogol, hysbysiadau cyhoeddus a hysbysiadau recriwtio staff

100. Bydd hysbysiadau swyddogol, hysbysiadau cyhoeddus a hysbysiadau recriwtio staff (ar gyfer swyddi yng Nghymru) a roddir mewn papurau newydd Saesneg neu gyfryngau tebyg a ddsberthir yn bennaf neu'n gyfan gwbl yng Nghymru, yn ddwyieithog, neu'n ymddangos fel fersiynau Cymraeg a Saesneg ar wahân. Bydd yr hysbysiadau yn y Gymraeg mewn cyhoeddiadau Cymraeg.
101. Bydd y fersiynau Cymraeg a Saesneg yn gyfartal o ran fformat, maint, ansawdd ac amlygrwydd - p'un a ydynt yn cael eu cynhyrchu fel un fersiwn ddwyieithog, neu fel hysbysiadau Cymraeg a Saesneg ar wahân.
102. Yn y cyfryngau Saesneg, gellir hysbysebu swyddi lle mae'r gallu i siarad Cymraeg yn hanfodol yn Gymraeg, gyda disgrifiad byr yn Saesneg.
103. Gall hysbysiadau recriwtio a roddir mewn cyfnodolion iaith Saesneg (a chyhoeddiadau eraill) sydd â dosbarthiad ledled y DU fod yn Saesneg, oni bai bod y swydd yn un lle mae'r gallu i siarad Cymraeg yn hanfodol, ac os felly gall yr hysbysiad fod yn gwbl ddwyieithog, neu yn Gymraeg gydag esboniad byr yn Saesneg.
104. Bydd swyddi gwag yng Nghymru yn cael eu hysbysebu'n ddwyieithog trwy ein partner recriwtio, oni bai bod y Gymraeg yn ofyniad sgiliau hanfodol yn y swydd, pan yn yr achos hwn gellir ei harddangos yn Gymraeg yn unig.

Datganiadau i'r wasg a chyswllt â'r cyfryngau

105. Bydd datganiadau i'r wasg i allfeydd cyfryngau yng Nghymru yn ddwyieithog lle mae terfynau amser yn caniatáu.
106. Pan fyddwn yn postio datganiadau i'r wasg o'r fath ar ein gwefan, ein harfer arferol fydd eu postio yn Gymraeg a Saesneg, os yw'r datganiad i'r wasg yn gysylltiedig yn benodol â Chymru.
107. Ar hyn o bryd mae gennym ddau aelod o staff sy'n siarad Cymraeg. Lle bo modd, byddwn yn sicrhau eu bod ar gael i gynnal cyfweiliadau gyda'r wasg Gymraeg a'r cyfryngau darlledu.

Gweithredu'r cynllun

Staffio yng Nghymru

108. Rydym wedi ymrwymo i ddarparu gwasanaethau o safon i aelodau'r cyhoedd yn yr iaith Gymraeg a Saesneg a byddwn yn ceisio recriwtio a chadw nifer ddigonol o staff sy'n gymwys yn Gymraeg er mwyn gwneud hyn.
109. Nid oes gennym unrhyw weithleoedd yng Nghymru sydd â chysylltiad â'r cyhoedd sy'n byw yng Nghymru.

110. Pan fydd swyddi newydd yn cael eu creu neu swyddi'n dod yn wag ac yn cael eu hysbysebu, byddant yn cael eu hadolygu i weld a oes angen i ddeiliad y swydd feddu ar sgiliau Gymraeg llafar a/neu Gymraeg ysgrifenedig.

Recriwtio

111. Wrth recriwtio staff byddwn yn cael ein tywys gan y wybodaeth a gesglir trwy ddilyn y gweithdrefnau a ddisgrifir o dan Staffio uchod ac 'Canllawiau ar Recriwtio a'r Iaith Gymraeg gan y Comisiynydd Cymraeg.'
112. Ar hyn o bryd rydym yn defnyddio asiantaeth recriwtio ac maent wedi cael 'Canllawiau ar Recriwtio a'r Iaith Gymraeg' gan y Comisiynydd Cymraeg.
113. Pan ystyrir bod rhuglder yn y Gymraeg yn hanfodol, bydd hyn yn cael ei nodi mewn cymwyseddau swydd a hysbysebion. Byddwn yn targedu siaradwyr Cymraeg pan fydd swyddi hanfodol Cymraeg yn anodd eu llenwi. Bydd gan bob swydd wag yng Nghymru Gymraeg fel sgil ddymunol.
114. Pan na ellir dod o hyd i unrhyw ymgeiswyr addas sy'n siarad Cymraeg ar gyfer swydd lle mae'r Gymraeg yn hanfodol byddwn, os yn bosib, yn gwneud trefniadau dros dro y gellir darparu'r gwasanaeth Cymraeg oddi tanynt.
115. Bydd swyddi gwag ar gyfer unrhyw swyddi MaPS yng Nghymru yn cael eu hysbysebu'n ddwyieithog. Bydd croeso i geisiadau am swyddi gwag yn Gymraeg a bydd datganiad i'r perwyl hwn yn cael ei gynnwys mewn unrhyw becynnau recriwtio.

Hyfforddiant iaith ac Ymwybyddiaeth

116. Mae MaPS wedi ymrwmo i annog aelodau staff i ddysgu Cymraeg ac i wella eu gallu i siarad ac ysgrifennu yn Gymraeg os oes angen busnes i wneud hynny - a byddwn yn eu cefnogi yn hyn o beth. Rhoddir blaenoriaeth i'r rheini sydd â chysylltiad helaeth a rheolaidd â'r cyhoedd, sydd â rhywfaint o wybodaeth am Gymraeg neu sy'n delio'n rheolaidd â siaradwyr Cymraeg fel rhan o'u gwaith.
117. Mae Dysgu Cymraeg yn y Gwaith ar-lein ar gael trwy'r Adran Gwaith a Phensiynau, ein corff noddi. Anogir staff yng Nghymru nad ydynt yn siaradwyr Cymraeg i gyflawni'r dysgu.
118. Yn ddarostyngedig i anghenion busnes ac ystyriaethau cyllidebol, byddwn yn ariannu'r hyfforddiant hwn ac yn caniatáu i staff fynychu cyrsiau yn ystod oriau gwaith.
119. Bydd yn ofynnol i staff sy'n cymryd rhan mewn hyfforddiant iaith trwy'r sefydliad ddogfennu hwn yn eu Cynlluniau Datblygiad Personol a nodi camau penodol y byddant yn eu cymryd, i'w galluogi i ddod yn hyfedr wrth ddefnyddio'r Gymraeg yn y Gweithle.
120. Bydd cynnydd yn cael ei fonitro ac anogir trafodaethau rheolaidd rhwng y 'dysgwr' a'i reolwr llinell.
121. Byddwn yn darparu hyfforddiant ac arweiniad i staff i hwyluso'r broses o weithredu'r Cynllun hwn a'i gydymffurfio, fel ei gynnwys yn y llawlyfr diwylliant a ddarperir i bob dechreuwr newydd o'n hymrwymiad i'r Gymraeg.
122. Byddwn yn sicrhau bod yr holl staff yn gwybod sut i atgyfeirio unigolion at wasanaethau Cymraeg.

Gweithio mewn partneriaeth

123. Os mai ni yw'r arweinydd strategol ac ariannol o fewn partneriaeth ffurfiol, byddwn yn sicrhau bod unrhyw agweddau gwasanaeth cyhoeddus sydd wedi'u hanelu at y cyhoedd yng Nghymru yn gydymffurfio â'r cynllun hwn.

124. Os ymunwn â phartneriaeth ffurfiol y mae sefydliad arall yn ei harwain, bydd ein mewnbwn i'r bartneriaeth yn cydymffurfio â'r cynllun hwn a byddwn yn annog y partneriaid eraill i gydymffurfio.
125. Os ydym yn bartner mewn consortiwm, byddwn yn annog y consortiwm i gydymffurfio â'r cynllun hwn. Wrth weithredu yn enw'r consortiwm, byddwn yn gweithredu yn unol â'r cynllun hwn.
126. Pan fyddwn yn gweithio gyda sefydliad sy'n darparu gwasanaethau i'r cyhoedd yng Nghymru byddwn yn eu gwneud yn ymwybodol bod ein gwasanaethau ar gael yn Gymraeg a'u bod yn gallu cyrchu'r gwasanaeth hwn.

Amserlen

127. Cynllun Cymraeg newydd yw hwn a ddatblygwyd gan y Gwasanaeth Arian a Phensiynau. Mae'r cynllun hwn yn dwyn ynghyd wasanaethau i'r cyhoedd gan dri sefydliad etifeddiaeth a oedd mewn gwahanol leoedd ar y daith wrth ddarparu gwasanaethau yn Gymraeg. Mae mesurau a ddisgrifir yn y ddogfen hon yn sicrhau bod y Gymraeg a'r Saesneg yn cael eu trin ar sail cydraddoldeb. Mae'r mwyafrif eisoes ar waith ar gyfer sawl maes o gynnwys y cyrff etifeddiaeth ond nid i bawb. Mae'r pwyslais felly ar weithredu ar gyfer rhai agweddau ac ar gydymffurfiaid parhaus ag agweddau eraill ar y cynllun. Mae'r amserlen a nodir isod (ac ar flaen y cynllun) yn dangos yr ychydig feysydd sy'n weddill ar hyn o bryd a'n hamserlen ar gyfer gweithredu a chydymffurfio

Gweithred	Swyddog cyfrifol (teitl y swydd)	Dyddiad targed
<p>Recriwtio arbenigwyr pensiwn sy'n siarad Cymraeg ar gyfer y llinell gymorth Pensiynau.</p> <p>(Rydym wedi recriwtio un arbenigwr sy'n siarad Cymraeg, sydd wedi dechrau yn chwarter cyntaf 2021. Rydym yn parhau i hysbysebu am weithredwyr pensiynau arbenigol eraill sy'n siarad Cymraeg er mwyn sicrhau bod gwasanaeth Cymraeg. Mae angen gwybodaeth dechnegol arbenigol ar y staff hyn ac felly maent yn anodd iawn dod o hyd iddynt.</p>	<p>Charlotte Jackson Pennaeth Gweithrediadau Pensiynau a Diogelu Defnyddwyr</p>	<p>Parhaus 2021</p>
<p>Llinell ffôn Gweithrediadau Pensiwn</p> <p>Sicrhau bod y rhif Cymraeg yn cael cyhoeddusrwydd ar wefan Helpwr Arian. Os nad yw'r arbenigwr Cymraeg ar gael, bydd yr alwad yn cael ei chasglu gan beiriant ateb Cymraeg sy'n cynnig galwad yn ôl neu rif i barhau â'r alwad yn Saesneg.</p>	<p>Charlotte Jackson Pennaeth Gweithrediadau Pensiynau a Diogelu Defnyddwyr</p>	<p>Wedi'i gwblhau</p>
<p>Ffurflen Ymholiad Pensiynau Ar-lein</p> <p>Sicrhau bod ffurflen ymholiadau Cymraeg ar gael ac yn cael ei chydnabod gan y CRM (Meddalwedd Rheoli Perthnasoedd Cwsmeriad).</p>	<p>Charlotte Jackson Pennaeth Gweithrediadau Pensiynau a Diogelu Defnyddwyr</p>	<p>Medi 2021</p>
<p>Gwe-sgwrs Gweithrediadau Pensiwn</p> <p>Sefydlu gwe-sgwrs ar gyfer cwsmeriaid pensiwn sy'n siarad Cymraeg</p>	<p>Charlotte Jackson Pennaeth Gweithrediadau Pensiynau a</p>	<p>Rhagfyr 2021</p>

	Diogelu Defnyddwyr	
Sefydlu a rhedeg cyfrif cyfryngau cymdeithasol ar gyfer cwsmeriaid sy'n siarad Cymraeg https://twitter.com/HelpwrArian	Charlotte Burns (Lara Crisp) Uwch Olygydd Digidol A Caroline Laws Rheolwr Golygu	Wedi'i gwblhau
Arweiniad Arian Siaradwyr Cymraeg ar gyfer galwadau Haen Dau Mae'r contract am arweiniad arian wedi'i ymestyn a bydd MaPS yn gweithio gyda'r cyflenwr i sicrhau cydymffurfiad â'r cynllun.	Charlotte Jackson Pennaeth Canllawiau Arian a Gweithrediadau Pensiynau	Hydref 2021
Gwe-sgwrs Arweiniad Arian Mae'r contract am arweiniad arian wedi'i ymestyn a bydd MaPS yn gweithio gyda'r cyflenwr i sicrhau cydymffurfiad â'r cynllun.	Charlotte Jackson Pennaeth Canllawiau Arian a Gweithrediadau Pensiynau	Hydref 2021
WhatsApp Arweiniad Arian Mae'r contract am arweiniad arian wedi'i ymestyn a bydd MaPS yn gweithio gyda'r cyflenwr i sicrhau cydymffurfiad â'r cynllun.	Charlotte Jackson Pennaeth Canllawiau Arian a Gweithrediadau Pensiynau	Hydref 2021
Helpwr Arian - Gwefan newydd sy'n wynebu defnyddwyr ar gyfer yr holl wasanaethau etifeddiaeth Bydd cynnwys o wasanaethau etifeddiaeth ar-lein ar gael gan ddefnyddio gwefan Helpwr Arian newydd. Bydd yr holl gynnwys newydd ar gael yn ddwyieithog. Bydd cynnwys etifeddiaeth nad yw ar gael yn Gymraeg ar hyn o bryd e.e. blogiau a fideos yn cael eu hychwanegu'n Saesneg yn unig.	Caroline Laws Rheolwr Golygu	Wedi'i gwblhau Parhaus
Y Broses Gaffael Sicrhau bod ystyriaethau Cymraeg yn cael eu hymgorffori yn y prosesau caffael.	Louise Power Pennaeth Rheoli Masnachol, Comisiynu a Chyfleusterau	Wedi'i gwblhau
Proses Rheoli Prosiect Diffinio disgwyliadau Cynllun Iaith Cymraeg yn y fethodoleg Rheoli Prosiect, a fydd yn amlinellu'r dull yr ydym yn ei gymryd ar gyfer prosiectau ar draws MaPS a'r broses y dylai pob Rheolwr Prosiect ei dilyn	Emma Wheeler Pennaeth Perfformiad, Diogelu Data a Newid	Wedi'i gwblhau
Maes Partneriaeth Gwasanaeth Arian a Phensiynau gwefan B2B	Chimaechi Allen Uwch Olygydd Digidol (B2B)	Rhagfyr 2021

128. Yn ogystal, wrth i wasanaethau newydd gael eu datblygu neu newidiadau mawr yn cael eu gwneud i'n busnes cyhoeddus cyfredol, byddwn yn sicrhau bod darpariaeth Gymraeg briodol yn cael ei chynnwys o'r cychwyn cyntaf. Byddwn yn gwneud hyn trwy barhau i fynnu bod pob prosiect newydd yn mynd i'r afael yn benodol â'r ffordd y bydd gwasanaethau ar gyfer y cyhoedd sy'n siarad Cymraeg yng Nghymru yn cael eu darparu.
129. Mae cydymffurfiad â'r cynllun yn cael ei fonitro'n ffurfiol gan Grŵp Gweithredu'r Cynllun Iaith Gymraeg. Mae'r Grŵp hwn, yn cyfarfod ychydig ar ôl diwedd pob chwarter ac mae'n cynnwys aelodau o bob un o brif fusnesau a chymdeithion y Sefydliad. Yn ogystal â thrafod canlyniadau monitro aelodau dros y chwarter blaenorol, gan nodi gwersi a ddysgwyd o berfformiad y chwarter diwethaf, rhannu profiadau ac edrych ymlaen at heriau newydd, mae gan aelodau rôl allweddol wrth annog ymwybyddiaeth gyffredinol o'r Gymraeg trwy'r sefydliad, gan gynnwys, yn bwysicaf oll, ymhlith y cydweithwyr hynny sy'n gweithio y tu allan i Gymru.

Trefniadau mewnol

130. Mae'r mesurau yn y cynllun hwn yn cynnwys awdurdod llawn, cefnogaeth a chymeradwyaeth ein sefydliad.
131. Bydd gan reolwyr gyfrifoldeb i weithredu'r agweddau hynny ar y cynllun sy'n berthnasol i'w gwaith.
132. Mae Rheolwr Cymru yn gyfrifol am gydlynw'r gwaith sy'n ofynnol i gyflawni, monitro ac adolygu'r cynllun hwn.
133. Bydd y cynllun yn cael cyhoeddusrwydd i'n staff, ac i'r cyhoedd yng Nghymru. Fe'i cyhoeddir ar Wefan y Gwasanaeth Arian a Phensiynau.
134. Byddwn yn gosod arweiniad ar ein Mewnrwyd i'n staff er mwyn sicrhau eu bod yn gwybod sut i weithredu'r mesurau a gynhwysir yn y cynllun hwn.
135. Mae gan staff sy'n ofynnol i weithio trwy gyfrwng Cymraeg feddalwedd wedi'i gosod ar eu cyfrifiadur personol i hwyluso eu gwaith. Dyma eiriadur a phhecyn gwiriwr sillafu Cysill.
136. Bydd Llinellau i'w Cymryd yn cael eu darparu yn Gymraeg i gefnogi staff sy'n darparu gwasanaethau Cymraeg.
137. Byddwn yn parhau i ddarparu sesiynau briffio a hyfforddi i'n staff i gynyddu ymwybyddiaeth o'r cynllun hwn - ac i egluro sut y bydd yn effeithio ar eu gwaith o ddydd i ddydd.
138. Rydym yn ymgymryd â'r mwyafrif o waith cyfieithu gan ddefnyddio gwasanaethau Uned Iaith Gymraeg yr Adran Gwaith a Phensiynau a hefyd gyflenwyr cymeradwy sydd wedi'u contractio i ddarparu gwasanaethau cyfieithu Cymraeg. Bydd ein cyflenwr cymeradwy yn cyfieithu cynnwys os yw'r galw am gyfieithu yn fwy na gallu cyfieithwyr DWP neu os oes angen gwasanaethau 'indesign'. Byddwn yn sicrhau bod ein contractwyr yn defnyddio cyfieithwyr neu ddehonglwyr cymwys yn unig i gyfieithu deunydd electronig ac argraffedig - ac ar gyfer cyfieithu ar y pryd.
139. Ymgymerir ag unrhyw fath o gyswllt â'r cyhoedd yng Nghymru, nad ymdrinnir ag ef yn benodol gan y cynllun hwn, mewn modd sy'n gyson â'r egwyddorion cyffredinol sydd wedi'u hymgorffori yn y cynllun hwn.
140. Byddwn yn edrych ar ffyrdd o wella ein gwasanaethau yn barhaus, ymgynghori â defnyddwyr i'w gofyn am y gwasanaeth a ddarperir trwy arolwg boddhad cwsmeriaid lleol ac ymarfer siopwr dirgel.

Deddf Rhyddid Gwybodaeth

141. Mae'r sefydliad yn cynhyrchu dogfennau Cymraeg yn unol â'r ymrwymïadau a wneir yn y cynllun hwn. Darperir gwybodaeth sy'n cynnwys copiâu o gofnodion neu ganllawiau mewnol yn yr iaith y maent wedi'i hysgrifennu ynddi ac ni chaiff ei chyfieithu.

Monitro

142. Bydd y gweithdrefnau hyn yn cael eu monitro gan y Sefydliad trwy gyfarfod gweithgor gweithredu Cynllun Cymraeg chwarterol.
143. Byddwn yn monitro ac yn adrodd i'n Tîm Arweinyddiaeth Weithredol ar ein cynnydd wrth gyflawni'r cynllun hwn.
144. Bydd ein gweithdrefnau monitro ac adrodd presennol yn cynnwys cyfeiriad at gynnydd wrth gyflawni'r cynllun hwn, fel sy'n briodol.
145. Byddwn yn adrodd i'r Comisiynydd Cymraeg ar ein cynnydd wrth gyflawni'r cynllun hwn yn flynyddol trwy gyflwyno Adroddiad Monitro Blynyddol, yn ail chwarter pob blwyddyn.

Adolygu a diwygio'r cynllun

146. O bryd i'w gilydd, efallai y bydd angen i ni adolygu'r cynllun hwn, neu gynnig diwygiadau i'r cynllun hwn, oherwydd newidiadau i'n swyddogaethau, neu i'r amgylchiadau pan fyddwn yn cyflawni'r swyddogaethau hynny, neu am unrhyw reswm arall.
147. Ni wneir unrhyw newidiadau i'r cynllun hwn heb gymeradwyaeth y Comisiynydd Cymraeg.

Cwynion ac awgrymiadau ar gyfer gwella

148. Yn y lle cyntaf, dylid gwneud cwynion yn ymwneud â lefel y gwasanaeth a ddarperir gan y Gwasanaeth Arian a Phensiynau i'r ardal a arweiniodd at y gŵyn am ei gweithredoedd neu ddiffyg gweithredu. Mae'r sefydliad yn annog staff i nodi a datrys y rhan fwyaf o faterion sy'n peri pryder i gwsmeriaid ar y pwynt cyswllt cyntaf.
149. Lle nad yw'n bosibl gwneud hynny, mae gan y sefydliad broses ddatblygedig ar gyfer datrys cwynion. Gellir dod o hyd i wybodaeth sy'n ymwneud â phroses gwyno'r Sefydliad trwy e-bostio complaints@maps.org.uk neu ysgrifennu atom yn: The Money and Pensions Service, Holborn Centre, 120 Holborn, London, EC1N 2TD.
150. Os nad yw'r ymateb i'r gŵyn yn foddhaol o hyd, gellir cyfeirio cwynion at y Comisiynydd Cymraeg.
151. Byddwn yn cydweithredu â'r Comisiynydd Cymraeg er mwyn datrys cwynion - ac yn ystod unrhyw ymchwiliadau a gynhelir o dan adran 17 (fel y'u cymhwysir gan adran 21 (s)) o Ddeddf Iaith Gymraeg.
152. Dylid cyfeirio cwynion sy'n ymwneud â'r cynllun hwn, neu awgrymiadau ar gyfer gwella, at yr uwch aelod o staff sy'n gyfrifol am y cynllun, i'r cyfeiriad canlynol: Lee Phillips, Wales Manager at the Money and Pensions Service, Holborn Centre, 120 Holborn, London, EC1N 2TD. Lee.Phillips@maps.org.uk

Atodiadau

Atodiad A – System Sgorio Cynllun Iaith Gymraeg 2021 MaPS Ar Gyfer Holl Gyhoeddiadau MaPS

Nodyn: Mae'r canllawiau canlynol yn cyfeirio at yr holl ddeunydd a gyhoeddir gan MaPS, gan gynnwys eitemau sy'n ymddangos ar y Rhyngwrdd neu gyfryngau digidol eraill yn unig.

1. Mae'r ddogfen hon yn nodi'r pwyntiau cyffredinol i'w hystyried wrth benderfynu a ddylid cyhoeddi deunydd yn Gymraeg ai peidio, naill ai fel dogfennau dwyieithog neu fel fersiynau Cymraeg a Saesneg ar wahân.
2. Ffactor allweddol y mae'n rhaid ei sefydlu ym mhob achos yw a yw'r cyhoeddiad wedi'i olygu i'r cyhoedd yn gyffredinol ai peidio a'r hyn yr ydym ni yn MaPS yn ei olygu gan y "cyhoedd". Cofiwch fod llawer o ddogfennau swyddogol yn cyfeirio at gwsmeriaid y Sefydliad, ac ar gael am ddim i bawb ar wefannau MaPS, ond nid ydyn nhw mewn gwirionedd wedi'u cyfeirio at y cyhoedd.
3. Dyma'r diffiniad a gynhwysir yn y canllawiau ar baratoi Cynlluniau Cymraeg: "Mae cynlluniau Cymraeg yn ymwneud â darparu gwasanaethau i'r cyhoedd yng Nghymru. Mae'r term "cyhoeddus" yn ymestyn i unigolion, pobl gyfreithiol a chyrrff corfforaethol. Mae'n cynnwys y cyhoedd yn ei gyfanrwydd, neu ran o'r cyhoedd, yn ogystal ag aelodau unigol o'r cyhoedd. Mae'r term yn cynnwys sefydliadau gwirfoddol ac elusennau p'un a ydynt wedi'u hymgorffori ag atebolrwydd cyfyngedig ai peidio gan y byddant hwythau hefyd yn ffurfio rhan o'r cyhoedd. Mae cyfarwyddwyr ac eraill sy'n cynrychioli cwmnïau cyfyngedig hefyd o fewn ystyr y term "y cyhoedd". At ddibenion adrannau 5 a 21 o'r Ddeddf, felly, mae'r cyhoedd yn golygu'r unigolion hynny y mae sefydliad yn delio â nhw wrth gyflawni ei swyddogaethau. "
4. Yn bwysig, fodd bynnag, mae'n mynd ymlaen i ddweud: "Fodd bynnag, nid yw'n cynnwys delio ag unigolion sy'n gweithredu mewn swyddogaeth sy'n gynrychioliadol o'r Goron, y llywodraeth neu'r Wladwriaeth. O ganlyniad, nid yw unigolion sy'n cyflawni swyddogaethau swyddogol o natur gyhoeddus, er eu bod yn bobl gyfreithiol, yn dod o fewn ystyr y gair "cyhoeddus" pan fyddant yn cyflawni'r swyddogaethau swyddogol hynny.
5. Ar y cyfan, bydd yn gymharol hawdd penderfynu pwy yw ein cwsmeriaid yn MaPS; nhw yw'r bobl sy'n defnyddio ein gwasanaethau ac mae ganddyn nhw hawl bob amser i dderbyn ein gwasanaeth Cymraeg llawn gyhyd â'u bod nhw'n byw yng Nghymru.
6. Gall rhai grwpiau, er enghraifft cyflogwyr, ddisgyn i'r ddau gategori. Rhaid i'r gwasanaeth y mae trydydd partïon yn ei ddarparu ar ein rhan i'r cyhoedd yng Nghymru, wrth gwrs, gydymffurfio â'r cynllun hwn - gweler "Ein swyddogaethau rheoleiddio - a'r gwasanaethau a gyflawnir ar ein rhan gan drydydd partïon."
7. Mae'r paragraffau canlynol yn nodi'r egwyddorion cyffredinol sy'n llywodraethu'r cwestiwn a ddylid cyfieithu cyhoeddiadau MaPS i'r Gymraeg ai peidio. Dilytir y rhain gan declyn syml (Atodiad B) i alluogi staff MaPS sy'n gyfrifol am gyhoeddi dogfennau i "sgorio" y ddogfen fel cymorth i wneud penderfyniadau. Dylid pwysleisio, fodd bynnag, y bydd lle i farn unigol bob amser, ar yr amod y gellir cyfiawnhau hyn yn wrthrychol.

Ffurflenni a thafleuni

8. Yr egwyddor i'w mabwysiadu yw y dylai'r holl ffurflenni a thafleuni a deunydd arall ar gyfer y cyhoedd yng Nghymru fod ar gael yn rhwydd ac ar yr un pryd yn Gymraeg ac yn Saesneg. Ymhlith yr eitemau a geir yn y categori hwn mae:
 - Hysbysebion a mathau eraill o gyhoeddusrwydd;

- llyfrynau a phamffledi;
 - ffurflenni ar gyfer y cyhoedd;
 - eitemau i'w harddangos yn gyhoeddus e.e. sticeri, posterï; a
 - holiaduron/arolygon ar gyfer y cyhoedd (gweler paragraff 55 o Gynllun Iaith Gymraeg MaPS);
9. Yn yr achosion hyn, yn gyffredinol, bydd yn ddiangen i ddefnyddio'r cerdyn sgorio. Gan fod rhagdybiaeth gyffredinol y bydd yr holl ffurflenni a thafllenni a deunydd arall a gyfeirir at y cyhoedd (gan gynnwys y rhai a ragnodir gan ddeddfwriaeth) yn cael eu cyfieithu i'r Gymraeg, dim ond i egluro, yn eithriadol, y bydd angen cofnod o'r system sgorio i egluro pam penderfynwyd peidio â chyfieithu ffurflen neu daflen (oni bai mai'r rheswm yw na fwriedir i'r ddogfen dan sylw gael ei defnyddio yng Nghymru).
10. Fel rheol gyffredinol, dim ond yn Saesneg y cyhoeddir dogfennau nad ydynt wedi'u bwriadu'n benodol ar gyfer y cyhoedd. Yn y categorï hwn mae:
- papurau ymchwil ac adroddiadau;
 - cynlluniau a strategaethau corfforaethol;
 - codau ymarfer;
 - dogfennau canllaw ar gyfer cynghorwyr a gweithwyr proffesiynol;
 - cylchlythyrau rhanddeiliaid; a
 - tendrau, cyngor a chyfarwyddiadau i gontractwyr a thrydydd partïon sy'n darparu gwasanaethau ar ran MaPS.

Cyhoeddiadau eraill a defnyddio'r system sgorio

11. Dylid ystyried cyfieithu unrhyw ddogfennau nad ydynt wedi'u cynnwys yn yr eitemau a restrir uchod bob amser gan ddefnyddio'r system sgorio fanylach a nodir isod. Mae'r system cardiau sgorio hon wedi'i seilio ar system sgorio Uned Iaith Gymraeg yr Adran Gwaith a Phensiynau, fel corff noddi'r Gwasanaeth Arian a Phensiynau. Ni fwriedir iddo fod yn gwbl ragnodol nac yn anhyblyg, ond dylid ei ddefnyddio i helpu gyda'r dasg o benderfynu ar y ffordd ymlaen ym mhob achos. Er hynny, os penderfynir peidio â gweithredu yn unol â'r system sgorio, mae'n rhaid i ni allu egluro pam, felly, dylai cofnod o'r sgôr gael ei anfon at Reolwr Cymru a'i gadw er mwyn cyfeirio ato yn y dyfodol.

Atodiad B - Cerdyn Sgorio Cymraeg (O Uned Iaith Gymraeg DWP)

Ystyriaethau	Pwyntiau a sgoriwyd		
	2 bwynt	1 pwynt	0 pwynt
1.Nifer o gopiâu printiedig (os fersiynau electroneg yn unig fyddai hyn bob amser yn sgorio o leiaf 2 bwynt)	Yn fwy na 750 (adio pwynt ychwanegol os mwy na 2,500)	Rhwng 150-750	O dan 150
2.Hyd (nifer o eiriau)	O dan 5,000 (adio pwynt ychwanegol os llai na 500)	5,000-20,000	Dros 20,000
3.Technegol (h.y. a fyddai'n annealladwy i ddarllenydd lleyg)	Na	I raddau	Ie
4. Y gynulleidfa darged	Aelodau sectoau cyhoeddus, fel busnesau bach a chanolig (BBaChau) yng Nghymru lle mae galw adnabyddus a sefydledig am ddeunydd Cymraeg	Sectorau penodol e.e. Busnesau bach a chanolig ond gyda diddordeb anuniongyrchol i rai aelodau o'r cyhoedd	Arbenigwyr o fewn sectorau neu sectorau penodol lle mae'r galw am ddeunydd Cymraeg yn fach iawn
5. A fydd dogfen yn effeithio ar ddeunydd dilynol e.e. a fydd yn cael ei ddyfynnu'n helaeth mewn deunydd yn y dyfodol?	Bydd	I raddau	Na
6. Galw/diddordeb tebygol - yn seiliedig ar asesiad gwrthrychol a/neu ymarferion yn y gorffennol - neu oruchafiaeth siaradwyr Cymraeg ymhlith y rhai sydd â diddordeb	Uchel (diddordeb ymhlith y cyhoedd yn gyffredinol neu ddiddordeb arbennig i siaradwyr Cymraeg)	Canolig (grwpiau penodol yn unig)	Isel (grwpiau arbenigol)
7. Hirhoedledd (pa mor hir fydd y ddogfen yn weithredol?)	Dros 2 flynedd	6 mis – 2 flynedd	Dros dro (llai na 6 mis)

8. Statws/proffil	Uchel (cyfryngau; neu ddogfen arweiniol)	Canolig (rhywfaint o broffil allanol)	Isel (ychydig o broffil allanol)
9. Natur y ddogfen – a oes ongl Gymraeg amlwg?	Oes	I raddau	Na

Dylai staff roi cylch o amgylch yr ymateb perthnasol ar gyfer pob ystyriaeth ac yna ychwanegu gwerth y pwyntiau fel y dangosir ar frig pob colofn i gael sgôr blaenoriaeth neu sgôr y ddogfen.

Cyfanswm y sgôr	Penderfyniad cyfieithu
13 a throsodd	Dylai'r dogfennau hyn gael eu cyfieithu i'r Gymraeg bob amser
Rhwng 12 a 8	Yn gyffredinol, bydd y dogfennau hyn yn ddwyieithog ond bydd yn y diwedd yn dibynnu ar ddyfarniad gofalus noddwr y ddogfen
7 neu lai	Fel rheol, cyhoeddir y dogfennau hyn yn Saesneg yn unig

NODER: Bydd y fformiwla yn adlewyrchiad cywir o'r angen am ddogfennau dwyieithog yn y mwyafrif o achosion. Serch hynny, bydd eithriadau bob amser a bydd angen i noddwyr dogfennau ddefnyddio barn ofalus wrth sicrhau bod y penderfyniad cywir yn cael ei wneud. Gellir ceisio cyngor gan Uned Iaith Gymraeg yr Adran Gwaith a Phensiynau. Dylai noddwyr gadw cofnod o'r sgôr hon a'r penderfyniad at ddibenion monitro.

Atodiad C - Cynllun Iaith Gymraeg - gwybodaeth i staff

Cynllun Iaith Gymraeg - gwybodaeth i staff

Mae MaPS wedi mabwysiadu'r egwyddor y bydd, wrth gynnal busnes cyhoeddus yng Nghymru, yn trin yr ieithoedd Cymraeg a Saesneg ar sail cydraddoldeb. Mae Deddf Cymraeg 1993 yn rhoi statws cyfartal i'r ieithoedd Cymraeg a Saesneg mewn bywyd cyhoeddus yng Nghymru.

Mae'r Ddeddf yn gosod dyletswydd ar y sector cyhoeddus i drin y ddwy iaith yn gyfartal wrth ddarparu gwasanaethau i'r cyhoedd. Mae'r Ddeddf yn ei gwneud yn ofynnol i bob corff cyhoeddus sy'n darparu gwasanaethau i'r cyhoedd yng Nghymru baratoi Cynllun Cymraeg, gan nodi sut y bydd yn darparu'r gwasanaethau hynny yn Gymraeg.

Bydd ein Cynllun Iaith Gymraeg yn cael ei rannu'n gyhoeddus ym mis Mehefin 2021.

Beth sydd angen i ni i gyd ei wneud:

- **Meddyliwch Gymraeg** - mae dwyieithrwydd yn golygu llawer mwy na chyfieithu dogfennau. Wrth ddatblygu polisi neu ymchwil, rheoli prosiect, cyllido eraill, trefnu neu ad-drefnu gwasanaethau, syndiceiddio cynnwys, drafftio canllawiau, caffael neu adolygu gwasanaethau, gofynnwch: "A oes mater Cymraeg i fynd i'r afael ag ef neu ei adlewyrchu?"
- **Cynllunio ar gyfer dwy iaith, neu fwy** o ddechrau unrhyw fenter, digwyddiad, ymgyrch neu gyhoeddiad. Gall geiriau Cymraeg fod yn hirach na geiriau Saesneg. Efallai na fydd chwarae clyfar ar eiriau yn gweithio yn Gymraeg. Gall ôl-ffitio fod yn ddrud ac yn rhwystredig.
- **Ystyriwch safbwynt y siaradwyr Cymraeg wrth ddarparu gwasanaethau** - mae gan y cyhoedd hawl i ddefnyddio Cymraeg wrth ddelio â ni. Nod y Cynllun yw ei gwneud mor hawdd i'r cyhoedd ddefnyddio'r Gymraeg neu gyrchu gwybodaeth yn Gymraeg ag y mae yn Saesneg.
- **Deunydd ysgrifenedig ac electronig** - mae angen i ni asesu **ar y dechrau** a oes angen iddo fod yn ddwyieithog. Cynlluniwch amser cyfieithu mewn i amserlenni cynhyrchu! **Nid yw eitem ddwyieithog yn gyflawn nac yn barod nes ei bod yn y ddwy iaith.**
- **Rhanddeiliaid y DU** - os ydych yn gweithio gyda rhanddeiliad neu bartner nad yw wedi'i leoli yng Nghymru, efallai bod ganddyn nhw gwsmeriaid neu staff sydd yng Nghymru. Tynnwch eu sylw bod ein gwasanaethau ar gael yn Gymraeg.
- **Cyfarfodydd, cynadleddau, grwpiau tasg, seminarau** - ar gyfer digwyddiadau gyda chynulleidfa yng Nghymru, mae angen i ni ddefnyddio'r sleidiau PowerPoint gyda'r logo MaPS dwyieithog. Ar gyfer digwyddiadau cyhoeddus, mae angen i ni sicrhau bod unrhyw ddeunydd cysylltiedig fel taflenni, gwahoddiadau, ffurflenni cofrestru, bathodynau neu agendâu yn ddwyieithog. Mae angen i ni hefyd asesu'r angen am gyfieithu ar y pryd (Saesneg i'r Gymraeg) trwy ofyn i'r rhai sy'n mynychu, ymlaen llaw, pa iaith sy'n well ganddyn nhw ei defnyddio.
- **Cyhoeddusrwydd, marchnata** - sicrhau bod gan siaradwyr Cymraeg a Saesneg fynediad cyfartal i ddeunyddiau. Mae hyn fel arfer yn golygu darparu dogfennau'n ddwyieithog, ar yr un pryd.
- **Cael cyfieithiadau** - cofiwch nad yw eitem ddwyieithog yn gyflawn nac yn barod nes ei bod yn y ddwy iaith. Cynlluniwch amser ar gyfer cyfieithu. Mae yna broses i'w dilyn ac mae i'w gweld yma.

Ar gyfer Staff yng Nghymru:

- **Ffonau** - anogir staff i ateb y ffôn gyda chyfarchiad dwyieithog. Os yw galwr yn ymateb neu'n siarad yn Gymraeg ac na allwch barhau yn Gymraeg, cynigiwch yr opsiwn i'r galwr siarad â siaradwr Cymraeg, ysgrifennu yn Gymraeg, neu barhau â'r alwad yn Saesneg.

- **Llofnodion awto ac ymwadiadau** - sicrhewch bod y rhain yn ddwyieithog a cheisiwch wneud yr un peth ar gyfer atebion pan rydych y tu allan i'r swyddfa.